

AVIZ

referitor la propunerea legislativă privind instituirea unui ajutor de stat pentru acordarea de despăgubiri producătorilor agricoli afectați de fenomene meteorologice nefavorabile

Analizând propunerea legislativă privind instituirea unui ajutor de stat pentru acordarea de despăgubiri producătorilor agricoli afectați de fenomene meteorologice nefavorabile (nr.b175/16.04.2020), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa XXXV/1846/23.04.2020 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr.D416/24.04.2020,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.(1) lita) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Propunerea legislativă are ca obiect stabilirea cadrului juridic pentru instituirea unei scheme de ajutor de stat, în vederea acordării de despăgubiri producătorilor agricoli ale căror culturi sunt afectate de fenomene meteorologice nefavorabile, în vederea continuării activității acestora.

Prin obiectul de reglementare, propunerea legislativă face parte din categoria legilor ordinare, iar în aplicarea prevederilor art.75 alin.(1) din Constituția României, republicată, prima Cameră sesizată este Senatul.

2. Din punct de vedere al dreptului Uniunii Europene, demersul normativ intră sub incidența reglementărilor din domeniul **Politicii Concurențiale**, în segmentul legislativ – *Ajutoare de stat și alte subvenții*.

Analizat din perspectiva dreptului Uniunii Europene, proiectul **nu constituie transpunerea unui act european de drept derivat**, ci creează cadrul juridic necesar asigurării eficiente a unei scheme de ajutor de stat, ca mecanism de susținere a producătorilor agricoli, în vederea **despăgubirii tuturor producătorilor agricoli, ale căror terenuri sunt afectate mai mult de 30% din cauza secetei sau a altor fenomene meteorologice extreme.**

Menționăm că, potrivit *Expunerii de motive*, pierderile financiare înregistrate de producătorii agricoli, ca urmare a calamităților naturale, pot periclita în multe cazuri, reluarea procesului de producție și determină mari dificultăți în rambursarea creditelor angajate de aceștia, fiind necesară elaborarea unui proiect de act normativ care să prevadă mecanisme economice specifice pentru protejarea acestor producători confrunțați cu astfel de fenomene.

Astfel, la **art.1 alin.(2)** din proiect se precizează că această schemă de ajutor de stat a fost elaborată în acord cu măsurile prevăzute în **„Orientările Uniunii Europene privind ajutoarele de stat în sectoarele agricol și forestier și în zonele rurale pentru perioada 2014-2020”**, adoptate de Comisia Europeană și publicate în **Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria C, nr.204 din 1 iulie 2014 (2014/C 204/01).**

Aceste măsuri se prevăd în cadrul **Secțiunii 1.2.1.** din Orientări, denumită **„Ajutoarele pentru compensarea pagubelor provocate producției agricole sau mijloacelor de producție agricolă și pentru prevenirea pagubelor”**, dispoziții cu caracter general, care se referă la modalitatea acordării de despăgubiri de către statele membre.

Totodată, la **Subsecțiunea 1.2.1.2.** din Orientări se prevede: **„Comisia consideră că ajutoarele pentru compensarea pagubelor provocate de un fenomen meteorologic nefavorabil care poate fi asimilat unei calamități naturale sunt compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat în cazul în care acestea respectă principiile comune de evaluare ale prezentelor orientări și condițiile prezentate în continuare”.**

Condițiile prealabile care au în vedere acordarea ajutoarelor de stat în astfel de situații presupun ca autoritatea competentă a statului membru să recunoască oficial evenimentul ca fiind o calamitate naturală sau un eveniment excepțional și să existe o legătură de

cauzalitate directă între calamitatea naturală sau evenimentul excepțional și pagubele suferite de întreprindere.

În ceea ce privește **conținutul** acestor forme de ajutor de stat, Orientările prevăd că: *sunt costuri eligibile cele rezultate din pagubele suferite ca o consecință directă a unei calamități naturale sau a unui eveniment extraordinar, evaluate fie de către o autoritate publică, fie de un expert independent recunoscut de autoritatea competentă sau de către o firmă de asigurări.*

Conform **art.25 alin.(1)** din **Regulamentul (UE) nr.702/2014** al Comisiei din 25 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare în sectoarele agricol și forestier și în zonele rurale ca fiind compatibile cu piața internă, în aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, „**Ajutoarele destinate compensării IMM-urilor care își desfășoară activitatea în domeniul producției agricole primare pentru pagubele cauzate de un fenomen meteorologic nefavorabil care poate fi asimilat unei calamități naturale sunt compatibile cu piața internă în sensul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat (...)**”, iar potrivit alin.(2) „**fenomenul meteorologic nefavorabil care poate fi asimilat unui dezastru natural trebuie recunoscut oficial ca atare de către autoritățile publice**”.

Prin urmare, pentru ca un „grup sau o organizație de producători” să poată beneficia de despăgubiri pentru pierderile cauzate de fenomene meteorologice nefavorabile (de exemplu: inundații, secetă etc.) este necesar ca starea de calamitate naturală să fie declarată prin **hotărâre a Guvernului** sau prin **ordin al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale**, prin care să se stabilească intensitatea fenomenului meteorologic, să se estimeze întinderea prejudiciilor cauzate, precum și cuantumul despăgubirilor care vor fi acordate acestora.

3. Referitor la categoria juridică a proiectului, prin intermediul căruia se instituie reglementări de natura celor cuprinse în prezenta propunere, semnalăm că Ordonanța de urgență a Guvernului nr.77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr.21/1996, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.20/2015, cu modificările și completările ulterioare, prevede la **art.3** că orice intenție de acordare a unui ajutor de stat nou se notifică în

timp util Comisiei Europene, iar ajutorul de stat nou, supus obligației de notificare, poate fi acordat numai după autorizarea acestuia de către Comisia Europeană sau după ce acesta este considerat a fi fost autorizat în conformitate cu prevederile art.4 alin.(6) din Regulamentul (UE) 2015/1.589.

Totodată, prin același act normativ este stabilită derularea procedurii de aprobare, în vederea acordării ajutorului de stat, în care sunt implicați Consiliul Concurenței, **Guvernul** și Comisia Europeană.

În același context, menționăm și Hotărârea Guvernului nr.326/2017 privind constituirea Consiliului interministerial „Consiliul pentru aplicarea politicii în domeniul ajutorului de stat” și pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente, cu modificările ulterioare.

Subliniem că acest organism a fost înființat pentru realizarea prevederilor politicii din domeniul ajutorului de stat, asigurarea unei poziții solide a României în relația cu Comisia Europeană în acest domeniu, precum și pentru monitorizarea impactului politicii în domeniul ajutorului de stat și are ca atribuții, printre altele, evaluarea, **în vederea aprobării de către Guvern**, a strategiilor în domeniul ajutorului de stat, în concordanță cu politica aprobată la nivelul Uniunii Europene și cu asigurarea unui mediu concurențial normal, precum și stabilirea listei cuprinzând măsurile/cazurile de ajutor de stat ale României propuse a fi analizate cu prioritate de Comisia Europeană.

Astfel, în considerarea celor de mai sus, privitor la **categoria juridică** aleasă de inițiatori, evidențiem faptul că în jurisprudența constantă a Curții Constituționale (a se vedea Deciziile nr.600/2005, nr.970/2007, nr.494/2013, nr.574/2014 și nr.777/2017) s-a statuat că *„Parlamentul, arogându-și competența de legiferare, în condițiile, domeniul și cu finalitatea urmărite, a încălcat principiul separației și echilibrului puterilor în stat, consacrat de art.1 alin.(4) din Constituție, viciu care afectează legea în ansamblu. Curtea a mai reținut că acceptarea ideii potrivit căreia Parlamentul își poate exercita competența de autoritate legiuitoare în mod discreționar, oricând și în orice condiții, adoptând legi în domenii care aparțin în exclusivitate actelor cu caracter infralegal, administrativ, ar echivala cu o abatere de la prerogativele constituționale ale acestei autorități*

consacrate de art.61 alin.(1) din Constituție și transformarea acesteia în autoritate publică executivă”.

Totodată, în Decizia nr.777/2017, Curtea Constituțională a precizat că „*Parlamentul nu se poate subroga în competența originară a Guvernului*”.

Pe de altă parte, în concordanță cu prevederile **art.25 lit.q)** din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, „*În realizarea funcțiilor sale Guvernul îndeplinește următoarele atribuții principale: (...) q) îndeplinește orice alte atribuții prevăzute de lege sau care decurg din rolul și funcțiile Guvernului*”.

În susținerea acestui punct de vedere, semnalăm existența a numeroase hotărâri ale Guvernului, având ca **obiect de reglementare acordarea ajutoarelor de stat**, dintre care menționăm, cu titlu exemplificativ:

a) Hotărârea Guvernului nr.1302/2010 privind aprobarea ajutoarelor de stat care se acordă producătorilor agricoli pentru perioada 2010-2011 și a sumei totale alocate acestor ajutoare de stat, cu modificările ulterioare;

b) Hotărârea Guvernului nr.975/2011 privind aprobarea ajutoarelor de stat care se acordă producătorilor agricoli pentru perioada 2011-2012 și a sumei totale alocate acestor ajutoare de stat, cu modificările și completările ulterioare;

c) Hotărârea Guvernului nr.119/2013 privind aprobarea ajutoarelor de stat care se acordă producătorilor agricoli pentru perioada 2012-2013 și a sumei totale alocate acestor ajutoare de stat.

În concluzie, semnalăm că reglementările cu obiect similar de cu cel al prezentei propuneri sunt stabilite prin **hotărâri ale Guvernului**, iar nu prin legi, așa cum este cazul prezentei propuneri.

Prin urmare, precizăm că s-ar putea crea **premisele unor vicii de neconstituționalitate**, în raport cu prevederile art.1 alin.(4) și alin.(5) din Constituția României, republicată, referitoare la principiul separației puterilor în stat, precum și la respectarea legilor.

4. Sub aspectul respectării normelor de tehnică legislativă, în ceea ce privește **structurarea** prezentei propuneri, menționăm că, potrivit uzanțelor normative, un capitol este alcătuit din mai multe articole, iar nu din unul singur, așa cum este cazul Capitolului I.

Se impune, prin urmare, revederea și restructurarea proiectului.

5. La **art.1 alin.(1), (2) și (5) lit.a)**, semnalăm lipsa de unitate terminologică între noțiunile utilizate, respectiv „schemă de ajutor de stat”, „schemă” și „schemă de ajutoare”, în timp ce la **art.2 alin.(2) și următoarele** este utilizată sintagma „schemă de ajutor de stat”. În consecință, pentru unitate terminologică, propunem utilizarea unei singure variante.

La **alin.(5) lit.b)**, pentru corectitudine, recomandăm redarea corectă a actului juridic european invocat în text, respectiv „Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene”.

6. La **art.2 alin.(1) lit.a) și b)**, este necesară precizarea evenimentelor legislative suferite de actele normative la care se face trimitere în text.

7. La **art.5**, pentru rigoare gramaticală, în locul expresiei „transmit la Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale” se va scrie sintagma „transmit **Ministerului** Agriculturii și Dezvoltării Rurale”.

8. La **art.6**, pentru motivul expus la **pct.7 supra**, recomandăm înlocuirea expresiei „situații centralizatoare a ajutorului de stat” cu sintagma „situații centralizatoare **ale** ajutorului de stat”.

9. La **art.9 alin.(2)**, pentru a se asigura claritate și predictibilitate normei, propunem detalierea sintagmei „conform legislației specifice”, astfel încât să fie prevăzute în mod expres normele vizate.

La **alin.(4)**, pentru rigoare în redactare, sugerăm înlocuirea sintagmei „ordin de ministru” cu expresia „**ordin al ministrului**”.

~~PREȘEDINTE~~

dr. Dragoș

București

Nr. 402/28.04.2020

O.U.G. nr. 44/2008

M. Of. nr. 328/25 apr. 2008

Ordonanță de urgență privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale

aprobată cu modificări și completări prin L. nr. 182/2016

M. Of. nr. 828/19 oct. 2016

1 modificări prin O.U.G. nr. 38/2009 M. Of. nr. 269/24 apr. 2009 modifică art. 39 alin. (2) și (3)

Ordonanță de urgență pentru modificarea art. 39 alin. (2) și (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale aprobată prin L. nr. 322/2009 M. Of. nr. 721/26 oct. 2009

2 modificări prin L. nr. 322/2009 M. Of. nr. 721/26 oct. 2009 aprobă O.U.G. nr. 38/2009

Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 38/2009 pentru modificarea art. 39 alin. (2) și (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale

3 modificări prin O.U.G. nr. 46/2011 M. Of. nr. 350/19 mai 2011 modifică art. 17 alin. (1); introduce alin. (3) la art. 17

Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea art. 17 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale aprobată prin L. nr. 40/2013 M. Of. nr. 129/11 mar. 2013

4 modificări prin L. nr. 40/2013 M. Of. nr. 129/11 mar. 2013 aprobă O.U.G. 46/2011

Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 46/2011 pentru modificarea și completarea art. 17 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale

5 completat prin L. nr. 4/2014 M. Of. nr. 15/10 ian. 2014 introduce lit. i_1 la art. 2, art. 7_1, art. 21_1

Lege pentru completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale

6 modificări prin L. nr. 182/2016 M. Of. nr. 828/19 oct. 2016 modifică art. 1 alin. (1) și (3), art. 2 lit. a), f), h), i) și j), art. 7 alin. (1)-(3), art. 8 alin. (1) lit. a) și c) și alin. (2) și (3), art. 9 alin. (2), art. 11, art. 12, art. 13 alin. (1) și (2), art. 14 alin. (2) și (4), art. 15, art. 16, art. 17 alin. (1) și (2), art. 18, art. 19 alin. (2), art. 20, art. 21 alin. (1) lit. a) și b), art. 24, art. 26, art. 29, art. 30 alin. (2) și (3), art. 31, art. 32 alin. (3), art. 38; modifică și completează anexa;

introduce alin. (3_1) la art. 1, lit. j_1) la art. 2, alin. (2_1) la art. 9 și art. 35_1;

abrogă art. 3 alin. (3), art. 34 și art. 42

Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale

L. nr. 145/2014

M. Of. nr. 794/31 oct. 2014

Lege pentru stabilirea unor măsuri de reglementare a pieței produselor din sectorul agricol

1 promulgată prin D. nr. 643/2014 M. Of. nr. 794/31 oct. 2014

Decret privind promulgarea Legii pentru stabilirea unor măsuri de reglementare a pieței produselor din sectorul agricol

2 modificări prin L. nr. 87/2016 M. Of. nr. 345/5 mai 2016

Lege privind modificarea și completarea Legii nr. 145/2014 pentru stabilirea unor măsuri de reglementare a pieței produselor din sectorul agricol

modifică art. 3 alin. (2), art. 4 alin. (1), art. 4 alin. (3), art. 4 alin. (4), art. 11 alin. (1), art. 15, art. 20;

introduce alin. (4) și (5) la art. 13;

abrogă art. 4 alin. (2), art. 4 alin. (3) lit. d) și e)

3 modificări prin L. nr. 170/2017 M. Of. nr. 571/18 iul. 2017

Lege privind modificarea Legii nr. 145/2014 pentru stabilirea unor măsuri de reglementare a pieței produselor din sectorul agricol

modifică art. 3 alin. (2), art. 8 alin. (3) și (6)

4 modificări prin L. nr. 70/2018 M. Of. nr. 252/22 mar. 2018

Lege privind modificarea și completarea Legii nr. 145/2014 pentru stabilirea unor măsuri de reglementare a pieței produselor din sectorul agricol

modifică art. 1, art. 2, art. 3 alin. (1) - (3), art. 4 alin. (1), art. 5 alin. (2), art. 6 alin. (1), art. 8 alin. (3) și (6), art. 13 alin. (1), (2) și (4), art. 14 alin. (3), art. 16 lit. c), art. 16 lit. d), art. 16 lit. e) și f), art. 16 lit. g);

introduce alin. (7) la art. 8, alin. (6) la art. 13, alin. (4) și (5) la art. 14, lit. c_1) la art. 16, lit. d_1) la art. 16, lit. f_1) la art. 16;

abrogă art. 3 alin. (4), art. 8 alin. (2)

5 modificări prin L. nr. 166/2019 M. Of. nr. 811/7 oct. 2019

Lege privind modificarea și completarea Legii nr. 145/2014 pentru stabilirea unor măsuri de reglementare a pieței produselor din sectorul agricol

modifică art. 14 alin. (3), art. 14 alin. (4) partea introductivă și lit. b), art. 14 alin. (5);
introduce pct. 1_1 la art. 2 lit. f)